

12. Дії персоналу підприємства молочної галузі при ліквідації аварійних ситуацій

Олена Данилко, Ольга Слободян

Національний університет харчових технологій

Вступ: Підприємства молочної галузі, на яких можливі аварії з викидами вибухо-небезпечних і токсичних продуктів, вибухами і пожежами в апаратурі, виробничих приміщеннях і зовнішніх спорудах відносять до потенційно-небезпечних підприємств.

На підприємствах молочної галузі для створення необхідного режиму охолодження і підтримки параметрів виробничого процесу як холодоагент використовують аміак. Суміш парів аміаку з повітрям при об'ємному співвідношенні 15-28% вибухонебезпечна. При об'ємному вмісті аміаку в повітрі більше 11% та наявності відкритого полум'я починається горіння.

Небезпечним для життя є вміст аміаку в повітрі 0,21-0,39% (призводить до смерті в разі дії на організм людини на протязі 30-60 хвилин). Навіть при незначних концентраціях аміак викликає опіки шкіри, слизових оболонок. Особливо небезпечне попадання аміаку в очі.

Матеріали і методи: В роботі використовувалися теоретичні та емпіричні наукові методи досліджень, зокрема, аксіоматичний метод виділення знань за певними логічними правилами, виходячи з ряду тверджень; моделювання, за яким

вивчається об'єкт через елементи моделі, з перенесенням знань з моделі на оригінал; методи ділових ігор, аналогій, аналізу і синтезу.

Результати: Значна загальна кількість аміаку в аміачній холодильній установці на підприємствах молочної галузі спричинює потенційну небезпеку. Фактором небезпеки в аміачній холодильній установці є вихід параметрів процесу за критичні значення, розгерметизація обладнання, загазованість приміщень та території, вибух аміачно-повітряної суміші, пожежа. Розгерметизація обладнання та технологічної схеми приводить до виникнення та поширення токсичної хмари аміачно-повітряної суміші, зараження території та інтоксикації людей.

Для забезпечення ефективної боротьби з аварією на всіх рівнях її розвитку наказом створюється штаб, функціями якого є:

— збір і реєстрація інформації про хід розвитку аварії та вжиті заходи щодо боротьби з нею;

— поточна оцінка інформації і прийняття рішень щодо оперативних дій в зоні аварії та поза її межами;

— координація дій персоналу підприємства і всіх залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації аварії. Загальне керівництво роботою здійснює відповідальний керівник робіт щодо локалізації та ліквідації аварій.

Порядок дій виконавців має передбачати:

— виявлення і оцінку аварії або загрози її виникнення за розпізнавальними ознаками;

— оповіщення персоналу виробництва (цеху, відділення, виробничої дільниці) й диспетчера підприємства молочної галузі про аварію або загрозу її виникнення;

— включення проти аварійних систем;

— відключення пошкодженої дільниці, повну або часткову зупинку виробництва (цеху, відділення, виробничої дільниці);

— виведення з небезпечної зони персоналу.

Висновок: Працівники цеху, в якому відбулася аварія, повинні:

— терміново повідомити про аварію безпосередньому керівнику, а при його відсутності – диспетчеру заводу;

— прийняти заходи для виведення людей із небезпечної зони до прибуття спецпідрозділів;

— прийняти заходи для локалізації і ліквідації аварії;

— діяти згідно вказівок відповідального керівника і оперативної частини ПЛАС. Повинні мати при собі індивідуальні засоби захисту.

— при необхідності вимкнути апарати, устаткування, комунікації тощо;

— при виникненні загоряння вимкнути обладнання від електромережі і прийняти міри по гасінню.

Література

1. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / М.П. Купчик, М.М. Яцюк, О.П. Слободян та ін.; За ред. М.П. Купчика, М.М. Яцюка.- К.: НУХТ, 2004.- 371с.

2. Матеріали 15-ї Всеукраїнської наук.-практ. конф. рятувальників. Київ: ІДУЦЗ, 2013.- 443.

3. Технологія морозива. Навч. посібник / Поліщук Г.Є., Гудз І.С. - К.: Фірма «ІНКОС», 2008 – 220с.